

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การพัฒนาสื่อและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนและเกษตรกร ตำบลเกาะโพธิ์ อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

(ภาษาอังกฤษ) MEDIA AND ACTIVITIES DEVELOPMENT FOR WELL-BEING BY USING PARTICIPATION APPROACH OF FARMERS AND YOUTHS IN KOPHO SUBDISTRICT PAKPHLI DISTRICT NAKHONNAYOK PROVINCE

ได้รับเงินอุดหนุนจาก งบประมาณแผ่นดิน

ประจำปี 2556 จำนวนเงิน 300,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม 2555 ถึง กันยายน 2556

ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช หัวหน้าโครงการ

ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมมาธิวัฒน์ ผู้ร่วมโครงการ

ผศ.ลือพงษ์ ลือนาม ผู้ร่วมโครงการ

สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หมายเลขโทรศัพท์ 02-3298520

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะ ศึกษาการใช้สื่อและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและเยาวชนในชุมชนตำบลเกาะโพธิ์ อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ในทุกขั้นตอน โดยร่วมกันดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ 1) สำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านสุขภาวะของชุมชน 2) ประชุมสนทนากลุ่มในการพัฒนาสื่อและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะโดยผู้นำเกษตรกร จำนวน 20 คน เพื่อให้ได้สื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน 3) จัดอบรมค่ายการเรียนรู้ในการผลิตสื่อให้กับเยาวชน จำนวน 20 คน เพื่อผลิตสื่อส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะ 4) ใช้สื่อและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะให้กับเกษตรกร จำนวน 30 คน จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการประเมินผลความรู้เกี่ยวกับสุขภาวะและความคิดเห็นต่อสุขภาวะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งก่อนและหลังการดำเนินโครงการ รวมทั้งประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะในภาพรวม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และ t-test ผลการศึกษา มีดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานสุขภาวะของชุมชน พบว่า เกษตรกรตำบลเกาะโพธิ์มีปัญหาความเจ็บป่วยจากพฤติกรรมไม่ออกกำลังกายและการประกอบอาชีพ มีความเครียดจากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันและการประกอบอาชีพ เกษตรกรทำงานด้วยความเคยชินไม่มีความรู้ในการทำงาน การเข้าร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆในชุมชนน้อย มีการทะเลาะกันในครอบครัวและคนในชุมชน มีการใช้สารเคมีหรือสารกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมาก พืชผักพื้นบ้านสมุนไพรที่ใช้บริโภคเป็นอาหารลดน้อยลง

สื่อที่เกิดจากการร่วมคิดของเกษตรกรในเวทีสนทนากลุ่ม ดำเนินการผลิตโดยเยาวชนในชุมชน และนำมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและคนชุมชนเกาะโพธิ์ คือ หนังสือคู่มือเพื่อการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น “คู่มือคู่มือ ภูมิปัญญาไทยเพื่อสุขภาพ” ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะที่เกิดจากความคิดของเกษตรกรและเยาวชนในชุมชน มีทั้งสิ้น 5 โครงการ คือ 1)โครงการ “สุขภาวะดี ชีวิตมีสุข” 2)โครงการ “ปลูกต้นแก่นตะวันเพื่อสุขภาพ” 3)โครงการ “แปรรูปต้นแก่นตะวันเพื่อสุขภาพ” 4)โครงการส่งเสริมสภาพแวดล้อมชุมชน “บ้านน่าอยู่ เกาะโพธิ์น่ามอง” 5)โครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและเชื่อมความสัมพันธ์ “แข่งขันกีฬาพื้นบ้านประจำตำบล”

ผลการประเมินความรู้ที่เกิดจากการใช้สื่อและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะ พบว่าเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาวะหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีความรู้เฉลี่ย 18.43 คะแนน สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการที่มีความรู้เฉลี่ย 12.53 คะแนน

ผลการประเมินความคิดเห็นต่อสุขภาวะของตนเองหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยหลังเข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นเฉลี่ย 3.83 สูงกว่าก่อน เข้าร่วมโครงการที่มีความคิดเห็นเฉลี่ย 3.34

ผลการประเมินความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สุขภาวะในภาพรวม พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นโดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการเข้าร่วมโครงการได้ประโยชน์ด้านสุขภาวะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.10 รองลงมา คือ โครงการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาวะ มีค่าเฉลี่ย 4.08 และ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพได้ มีค่าเฉลี่ย 4.06 อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ABSTRACT

Research Title : MEDIA AND ACTIVITIES DEVELOPMENT FOR WELL-BEING BY USING PARTICIPATION APPROACH OF FARMERS AND YOUTHS IN KOPHO SUBDISTRICT PAKPHLI DISTRICT NAKHON NAYOK PROVINCE

Researcher : MR. SOMSAK KUHASWONVETCH
MRS. DUANGKAMOL PAROSTIP THANMATIWAT
MR. LUEPONG LUENAM

Faculty : AGRICULTURE TEACHNOLOGY

This study aimed to develop learning promotion media and activities, study usage of media and activities to promote well-being through the participation of the farmers and youths in the community of Ko Pho Sub-district, Pak Phli District, Nakhon Nayok Province using the following steps: 1) surveying basic data on well-being of people in the community 2) organizing a focus group among 20 farmer leaders to develop learning media and activities to suit the community 3) Organizing a learning camp for 20 youths to produce media for promoting well-being 4) Adopting the media and organizing well-being learning promotion activities for 30 farmers. After that, the researcher evaluated the knowledge on well-being and opinions on well-being of the participants both before and after implementing the project. In addition, the overall well-being learning promotion project was evaluated. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation and t-test. The findings are as follows:

Regarding basic data on well-being of people in the community, it was found that the farmers in Ko Pho Sub-district had illnesses from not doing exercise and from their professions. They were stressed from the current economic condition. Moreover, they performed work without knowledge. Participation in activities in the community was still very little, and sometimes there were conflicts between family and community members. In addition, a large quantity of chemicals or pesticide was used, and local vegetables and herbs for consumption have become less.

The media invented by the farmers through the focus group, produced by youths in the community, and adopted to promote learning among the farmers and villagers of Ko Pho Community is the manual for promoting local wisdom called "Manual of Thai Local Wisdom for

Health.” As for activities to promote well-being initiated by the farmers and youths in the community, there are five of them, namely 1) “Well-Being for Happy Life” Project 2) “Growing Sunchoke Trees for Health” Project 3) “Sunchoke Trees Processing for Health” Project 4) Community Environment Promotion Project called “Livable House, Attractive Ko Pho” 5) Exercise Promotion and Relationship Strengthening Project called “Sub-district Sports Competition.”

Regarding evaluation of knowledge gained from adopting well-being promotion media and activities, it was found that the farmers had a different level of knowledge on well-being after participating in the project at a statistical significance of $p < 0.05$. After participating in the project, the farmers had the average knowledge of 18.43 points, which is higher than 12.53 points before participating in the project.

Regarding evaluation of opinions on their own well-being, it was found that the farmers had a different level of opinions on their own well-being after participating in the project at a statistical significance of $p < 0.05$. After participating in the project, the farmers had the average opinion of 3.83 points, which is higher than 3.34 points before participating in the project.

Regarding evaluation of the farmers' overall opinion on well-being promotion project, it was found that the farmers had the overall opinion of 3.93 which is at a high level. However, when considered by aspect, it was found that well-being benefit from participating in the project has the highest average score of 4.10 followed by the opportunities allowed by the project for the community members to take part in well-being learning activities, with the average score of 4.08, and the application of knowledge in maintaining well-being, with the average score of 4.06. Overall, all aspects are at a high level.